

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗІОЛОГІЯ ТВАРИН»</p> <p>Рівень вищої освіти: <u>другий (магістерський)</u> Спеціальність: <u>212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза</u> Рік навчання: <u>3-й, семестр 5-й, 6-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>6 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Технології виробництва, переробки продукції тваринництва та годівлі</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
<p>Лектор курсу</p>	<p>к.с.г.н, професор Чудак Р.А.</p>
<p>Контактна інформація лектора (e-mail)</p>	<p>romanchudak@ukr.net</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Фізіологія тварин» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 180 год.: лекції - 46 год.; практичні заняття - 42 год., самостійна робота – 92 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік, іспит.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Анатомія свійських тварин з латинською термінологією», «Зоологія», «Біофізика», «Біохімія тварин», «Клінічна діагностика хвороб тварин»

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Патологічна анатомія і розтин», «Патологічна фізіологія», «Загальна та спеціальна хірургія», «Акушерство, гінекологія і біотехнологія відтворення тварин».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Дисципліна формує уміння, навички та компетенції, необхідні для фахівця з ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Фізіологія тварин» є засвоєння здобувачами теоретичних і практичних знань з перебігу

фізіологічних процесів в організмі тварин різних видів.

Завдання вивчення дисципліни

Засвоїти фізіологічні параметри, що характеризують стан тварин у конкретних умовах життя, навчитись пов'язувати перебіг між життєвими процесами і явищами та вплив на них зовнішніх умов і внутрішніх факторів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

інтегральну компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, упровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної галузі та професії.

ЗК 7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

ФК 2. Здатність застосовувати методики роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо у професійній діяльності.

ФК 17. Здатність здійснювати судово-ветеринарну експертизу згідно з чинним законодавством.

програмні результати (ПР):

ПРН 5. Володіти знаннями про хвороби тварин різної етіології та уміти застосовувати адекватні методи і методики клінічних та лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин різних класів і видів, знати шляхи подальшого використання хворих тварин і продукції, одержаної від них, а також від тварин, підданих лікуванню, профілактичним чи іншим обробкам тощо.

ПРН 16. Мати необхідні знання та уміння для здійснення судово-ветеринарної експертизи згідно з чинним законодавством.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Види травлення. Травлення у ротовій порожнині.	2	2	4
2	Фізіологія травлення в шлунку.	2	2	4
3	Травлення у шлунку жуйних	2	2	4
4	Травлення в тонкому відділі кишечника	2	2	4
5	Моторна функція кишечника. Всмоктування.	2	2	4
6	Обмін речовин і енергії.	2	2	4
7	Фізіологія залоз внутрішньої секреції	2	2	4
8	Гормони основних залоз внутрішньої секреції	2	2	4
9	Загальні властивості збудливих тканин.	2	2	4
10	Фізіологія м'язів та нервів	2	2	4
11	Загальна характеристика центральної нервової системи	2	2	4
12	Фізіологія головного мозку	2	2	4
13	Фізіологія сенсорних систем	2	2	4
14	Система крові. Функції властивості і хімічний склад крові.	2	2	5
15	Формені елементи і групи крові	2	2	5
16	Фізіологія серця.	4	2	5
17	Регуляція розподілу крові в організмі.	2	2	5
18	Фізіологія дихання	2	2	5
19	Фізіологія виділення.	2	2	5
20	Фізіологія лактації.	4	2	5
21	Фізіологія розмноження.	2	2	5
Разом		46	42	92

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту,

завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	23	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	23	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	22	1 раз на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	24	2 рази на семестр	Тестування у системі СОКРАТ
Разом		92		

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Чудак Р.А., Мельникова Т.В. Фізіологія сільськогосподарських тварин: практикум. Вінниця: ВДАУ, 2003. 144 с.

2. Науменко В.В., Дячинський А.С., Демченко В.Ю. Фізіологія сільськогосподарських тварин. В 2 томах. Підручник та практикум. Центр навчальної літератури. 2019. 832 с.

3. Науменко В.В., Дячинський А.С., Демченко В.Ю., Дерев'янка І.Д. за ред. І.Д. Дерев'янка, А.С. Дячинського Фізіологія сільськогосподарських тварин: підручник. К.: ЦУЛ, 2009. 568 с.

4. Мазуркевич А.Й., Трокоз В. О. Карповський В.І. та ін. Фізіологія сільськогосподарських тварин. Практикум Центр навчальної літератури. 2019. 240с.

5. Мазуркевич А.Й., Карповський В.І., Камбур М.Д. та ін. Фізіологія тварин : підручник. Вінниця: Нова книга, 2010. 424 с.

6. Reece WO, Erickson HH, Goff JP, Uemura EE, eds. Dukes' physiology of domestic animals. 13th ed. Ames, IA: Wiley Blackwell; 2015.

Додаткова

1. Чудак Р.А. Фізіологія сільськогосподарських тварин: навч. посіб. Р.А. Чудак, О. Т. Непорочна; М-во аграр. політики України, ВНАУ. Вінниця: ВНАУ, 2011. 104 с.

2. Чудак Р.А., Непорочна О. Т. Опорний конспект лекцій з фізіології сільськогосподарських тварин. ВНАУ, 2012. 80 с.

3. Чудак Р.А., Подолян Ю.М. Фізіологія сільськогосподарських тварин Методичні вказівки з організації самостійної роботи студентів заочної форми навчання напрямку підготовки 204 - ТВіППТ. Вінниця: ВЦ ВНАУ, 2013. 32 с.

4. Klein BG, Klein BG, eds. Cunningham's textbook of veterinary physiology. 5th ed. St. Louis, MO: Elsevier Saunders; 2013.

Контроль і оцінка результатів навчання

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної роботи

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	3
2	Участь у роботі на практичних заняттях	3
3	Виконання самостійних завдань	2
4	Виконання контрольних робіт, тестування	5
	Всього за атестацію 1	14
Атестація 2		
7	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	3
8	Участь у роботі на практичних заняттях	3
9	Виконання самостійних завдань	2
10	Виконання контрольних робіт, тестування	5
11	Індивідуальні завдання (виконання реферати, презентації за заданою проблемною тематикою)	3
	Всього за атестацію 2	16
Атестація 3		
11	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	3
12	Участь у роботі на практичних заняттях	2
13	Виконання самостійних завдань	2
14	Виконання контрольних робіт, тестування	5
	Всього за атестацію 3	12
Атестація 4		
16	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	3

17	Участь у роботі на практичних заняттях	3
18	Виконання самостійних завдань	2
19	Виконання контрольних робіт, тестування	7
20	Індивідуальні завдання (виконання реферати, презентації за заданою проблемною тематикою)	3
	Всього за атестацію 4	18
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Шкала оцінки знань здобувача

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку чи екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Участь у дискусіях на лекційних та практичних заняттях, виконання контрольних робіт, індивідуальні та групові творчі завдання, тестування	Критерії оцінювання
90-100%	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
73-89%	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
55-72%	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
35-54%	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
15-34%	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0-15%	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.